

25de Møde.

Onsdag den 30. Oktober Kl. 10.

Formanden: Ved Folketingsmanden for Ribe Amts 2den Valgkreds (Sundbo) er modtaget et Andragende fra fhv. Told-officiant Anders Pedersen Tønning af Gelskov pr. Ribe om Pension.

Andragendet vil blive tilstillet Finansudvalget.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1919 til 31. Marts 1920.

Forhandlingen genoptoges.

Indenrigsministeren (Rode): Vi kommer til disse Forhandlinger med Sindet fyldt af de sidste Efterretninger. Under Forhandlingerne mødes vi af de allersidste Efterretninger, og vi iler herfra for at spørge det sidste nye om den lavineagtige Udvikling i Verdensbegivenhederne omkring os, den, som ogsaa vil komme til at virke bestemmende for vort Lands nationale, økonomiske og sociale Skæbne i Fremtiden. Den, som en Gang i Fremtiden skal læse denne Finanslovbehandling, vil ikke faa noget stærkt Indtryk af, at det er under saadanne Vilkaar, at den er foregaaet; men det er vel naturligt og godt, at det sker saaledes. Maskineriet skal holdes i Gang, og just ved at dykke ned i det regelmæssige Arbejde holder man den største Ligevægt i Sindet.

Det er ud fra disse Betragtninger, at jeg roligt giver mig i Lag med de henved 50 Spørgsmaal, som under Finanslovsforslagets Behandlinger rettede til mig, som er af mindre eller større Interesse og naturligvis, set paa Baggrund af, hvad der foregaar ude i Verden, forholdsvis smaa; men besvares skal de dog, og jeg maa lægge Beslag paa en Del af de ærede Medlemmers Tid.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (K. M. Klausen) gjorde en Henstilling til mig om saa snart som muligt at fremsætte et Forslag om Ændringer af Valgloven. Han betegnede denne Valglov som

virkende i høj Grad uretfærdigt. Det er dog ikke den umiddelbare Betragtning af Valgdagens Resultater under denne Valglov, som kan give dette Indtryk, thi tværtimod tror jeg, at der neppe nogen Sinde er foregaaet noget Valg under nogen Valgmaade, hvor Resultatet har svaret saa nøje til Vælgernes Stemmeafgivning. Der er for nylig foregaaet Valg i Norge, og for ikke ret lang Tid siden er der foregaaet Valg i Sverige. I Norge er det sket under Enmandskredssystemet med Omvalg. Det medførte forrige Gang, at $\frac{1}{3}$ af Vælgerne besatte $\frac{2}{3}$ af Rigsdagspladserne, Resultatet var altsaa saa fejlagtigt som overhovedet muligt, hvis man tilstræber en forholdsmæssig Repræsentation. Nu ved dette Valg synes det mindste Parti blandt Vælgerne at blive langt det største i Stortinget. I Sverige fandt det sidste Valg Sted som et Forholdstalsvalg i større Kredse. Det gav et af Partierne en halv Snes Pladser mere, end der forholdsmæssig tilkom det. Vi ser her i Nabolandene Valg under det gamle System, Enmandssystemet og Valg under en Liste-Forholdstalsvalgmaade, og begge giver et ganske fejlagtigt Billede af Befolkningens virkelige politiske Opfattelse. Her i Danmark, hvor vi gik til Valg for første Gang efter den nye uprøvede Metode, Valg i Enmandskredse i Forbindelse med Forholdstalsvalg, naaede vi dog det Resultat, at naar man betragtede Vælgerne som delt i to Grupper — hvad de faktisk var, den ene Gruppe nøje samarbejdende, den anden, bestaaende af to Partier, opererende ved Siden af hinanden efter samme Linie —, saa kom i dette Ting nøjagtigt saa mange Repræsentanter ind, som hver af de to Hovedgrupper politisk skulde have. Den Forskydning, der var med Hensyn til større eller mindre Repræsentation, fandt Sted indenfor Hovedgrupperne, idet Venstre fik noget for meget i Forhold til de Konservative og de Radikale en lille Smule for meget i Forhold til Socialdemokratiet. Det er altsaa ikke Valgets umiddelbare Resultat, saaledes som det foreligger, der kan give det Indtryk, at den nuværende Valgmaade er uretfærdig. Hvis man derimod tænker sig Valget opløst, saaledes at hvert Parti var gaaet til Valg for sig, saa kan man paa Grundlag af de senere stedfundne Landstingsvalg med Sikkerhed erklære, at det Mindretal af Vælgere, som samlede sig om det konservative Parti og Venstre-Partiet, vilde have faaet et meget betydeligt Flertal her i Rigsdagen, og det større Tal af Vælgere, som samlede sig om de Radikale og Socialdemokraterne, vilde have været Mindretal her i Tinget. Ud fra denne Be-